

Elinvoiman toimialalle kohdennetut kuntalaisaloitteet ja niiden vastaukset 21.2.-10.6.2025

Aloite: Liikunta, urheilu ja kulttuuritoimiala Porvooseen

Lähetetty kuntaan: 13.3.2025

Vastattu: 9.6.2025

Aloiteteksti:

Tämä aloite esittää liikunnan, urheilun ja kulttuurin toimialan muodostamista Porvoon kaupungin organisaatioon suoraan kaupungin johdon alaisuuteen konsernipalveluiden, kaupunkikehityksen, kasvun ja oppimisen, elinvoiman ja liikelaitosten tasavertaiseksi toimialaksi.

Porvoon kaupunki etenee kohti historiansa yhtä suurinta investointikokonaisuutta, Kokonniemen liikuntakeskus, liikunnan ja urheilun osalta, ja kaupungissa on käynnissä monia muita merkittäviä liikunnan ja urheilun infran kehityshankkeita. Kulttuurin osalta Taidetehdas ja sen operointimalli on kestävämmällä pohjalla nykymuodossaan, jonka osalta on myös mittava kehityshanke käynnissä.

Liikunta, urheilu ja kulttuuri nousee monissa puheissa esiin ja tärkeäksi veto- sekä pitovoimaa luovaksi osa-alueeksi. Kuitenkin kaupungin hallinto- ja päätöksentekomallissa nämä samat osa-alueet ovat olleet liian kauan alistettuna muiden toimialojen alaisuudessa. Lisäksi pidemmällä aikavälillä oman toimialan muodostaminen mahdollistaa kaupungin oman johtamismallin kompetenssin ja resurssoinnin riittämistä, ja vapauttaa näin ollen taloudellista resurssia ulkoisen asiantuntijapalvelun tarpeesta. Luonnollinen poliittinen ohjausryhmä ko. uudessa toimialassa olisi liikunta ja kulttuurilautakunta.

Organisaatiomuutoksessa nykyinen elinvoimatoimiala voisi luontevasti olla elinkeinotoimiala mahdollisine vastuualuesiirtoineen kaupunkikehityksestä.

Toissijainen tavoite aloitteella on nostaa liikunta-, urheilu- ja kulttuurikeskustelu merkityksellisempään asemaan niin kaupungin johtamisjärjestelmässä, kuin poliittisessa päätöksenteossa.

Vastaus:

Porvoon kaupungin hallinnollinen organisaatio muodostuu neljästä toimialasta: konsernipalvelut, kasvu ja oppiminen, kaupunkikehitys ja elinvoima. Toimialoja ja liikelaitoksia ohjaa ja valvoo luottamuselimistä koostuva päätöksenteko-organisaatio: valtuusto, kaupunginhallitus sekä lautakunnat ja johtokunnat.

Elinvoiman toimialaan kuuluvat elinkeinot, työllisyys ja kotoutuminen (Porvoon työllisyysalue), vapaa-aika (kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut), matkailu, tapahtumat ja markkinointi, kansalaisopisto sekä Taideoppilaitos (Porvoon seudun musiikkiopisto, Porvoon taidekoulu). Toimialan päätöksenteosta vastaava luottamuselin on elinvoimalautakunta.

Elinvoiman toimiala perustettiin Porvoon kaupungin organisaatiomuutoksen yhteydessä, joka astui voimaan vuoden 2023 alusta. Samassa aikataulussa toteutettiin myös hyvinvointialueuudistus, kun sosiaali- ja terveys- sekä pelastuspalvelut siirtyivät Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen vastuulle. Organisaatiouudistuksella valmistauduttiin samalla myös tiedossa olleeseen TE-uudistukseen, joka toteutui lopulta vuoden 2025 alusta alkaen. Organisaatiomuutosta valmisteltiin viranhaltijoiden toimesta alkuvuonna 2022, valmisteluun osallistettiin laajemmin kaupungin työntekijöitä kevään 2022 aikana, ja päättäjät ottivat tulevaan organisaatiomalliin kantaa kesällä 2022.

Elinvoiman toimiala perustettiin nimensä mukaisesti vahvistamaan Porvoon kaupungin elinvoimaa niin elinkeinoelämän ja työllisyyden, kaupunkilaisten aktiivisen vapaa-ajan ja hyvinvoinnin, vireän kaupunkielämän, näkyvyyden ja tapahtumien, kotoutumisen ja kansainvälisyyden kuin elinikäisen oppimisen keinoin. Toimialan palvelualueet ja yksiköt täydentävät ja tukevat toisiaan Porvoon kaupunkistrategian tavoitteiden saavuttamisessa (esim. kestävä kasvu, osaajien kaupunki, menestyvät yritykset, elämyksellinen vapaa-aika ja tapahtumat, aito vuoropuhelu ja laaja vuorovaikutus, vaivaton ja sujuva arki, oppimisen ja kasvamisen kaupunki, yhdenvertainen Porvoo, ilmastoviisaat yritykset ja asukkaat). Toimialan sisäisen yhteistyön ansiosta Porvoon veto- ja pitovoimaa voidaan vahvistaa yhdistäen liikunnan ja urheilun sekä

kulttuurin positiiviset vaikutukset esim. positiiviseen kaupunkinäkyvyyteen (matkailu-, tapahtumat- ja markkinointiyksikkö) sekä elinkeino- ja työllisyysvaikutuksiin (elinkeinot, työllisyys ja kotoutuminen).

Vapaa-ajan palvelualue pitää sisällään nuoriso-, kirjasto-, kulttuuri- ja liikuntapalvelut. Yhteistyö näiden tulosyksiköiden välillä on tiivistä. Esimerkiksi koulujen loma-aikojen toimintaa lapsille ja nuorille sekä kaupungin avustuksia koordinoidaan vapaa-aikapalveluiden yhteistyönä. Yhteistyötä tehdään myös mm. harrastamisen mallin kerhotarjonnan koordinoinnissa, Porvoon harrastus- ja vapaa-ajan toiminnan koordinoinnissa ja viestinnässä sekä hyvinvointia ja terveyttä edistävissä toimenpiteissä. Liikunta- ja kulttuuripalveluiden irrottaminen vapaa-aikapalveluiden kokonaisuuden ulkopuolelle ei mahdollistaisi nykyisten, tiiviiden yhteistyörakenteiden jatkamista, kun myös päätöksenteko ja budjetointi olisivat toisistaan erilliset.

Aloitteessa esiin nostetut Taidetehtaan toimintamallien kehittäminen sekä Kokonniemen investointikokonaisuus ovat huomattavasti liikunta- ja kulttuuripalveluita laajempia kokonaisuuksia, ja molempia edistetään tällä hetkellä laajassa yhteistyössä. Molempiin liittyy kaupungin tytäryhtiö – Taidetehtaan osalta Porvoon Event Factory Oy Ab, ja Kokonniemen osalta Kokonniemen liikuntakeskus Oy. Konserniohjauksesta vastaa kaupunginhallituksen konsernijaosto, ja yhtiöillä on myös omat hallituksensa. Sekä Taidetehtaan että Kokonniemen johtaminen ja kehittäminen vaatii monialaista yhteistyötä, johon osallistuvat elinvoiman toimialan tulosyksiköt, toimialan johto, konsernipalveluihin sijoittuvat toimitilapalvelut ja rahoitusjohto, kaupunkikehityksen toimiala sekä tytäryhtiöt. Liikunta- ja kulttuuripalveluiden irrottaminen erilliseksi toimialaksi ei poistaisi poikkialaisen yhteistyön tarvetta näiden

kokonaisuuksien johtamisesta. Myös muiden liikuntapaikkainvestointien osalta tarvitaan jatkossakin yhteistyötä liikuntapalveluiden ja kaupunkikehityksen toimialalle sijoittuvan kaupunki-infran välillä. Tässäkään tapauksessa liikunta- ja kulttuuripalveluiden toimiala ei itsenäisesti edistäisi liikuntapaikkainvestointeja.

Toukokuusta 2024 huhtikuun 2025 loppuun elinvoimalautakunnassa käsitellyistä asioista yhteensä 49 % käsitteli joko liikunta-, kulttuuri- tai vapaa-aikapalveluita yhteensä. Näiden yksiköiden osuus toimialan päätöksenteossa on siis merkittävä, ja elinvoimalautakunta käsittelee huomattavan määrän

liikunta-, kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluihin liittyviä päätösasioita. Liikunnan ja kulttuurin päätöksiöiden käsittely elinvoimalautakunnassa ei ole alisteista toimialan muille asioille ja tulosityksiköille.

Resursoinnin näkökulmasta liikunta- ja kulttuuripalveluiden sijoittuminen elinvoiman toimialalle mahdollistaa sekä vapaa-aikapalveluiden että elinvoiman toimialan johdon yhteisen johtamis- ja hallinnollisen resurssin hyödyntämistä tehokkaasti jaettuna näiden tulosityksiköiden käyttöön. Elinvoiman toimialalla yhteisinä resursseina ovat toimialajohtaja, hallintopäällikkö ja johdon assistentti. Vapaa-aikapalveluilla on yhteisenä resurssina vapaa-aikajohtaja, ja lisäksi tiettyjä vapaa-aikapalveluiden yksiköiden hallinnollisia tehtäviä keskitetään kirjastopalveluiden toimistosihteerille. Jos liikunta- ja kulttuuripalvelut muodostaisivat erillisen toimialan, tarvitsisivat ne oman johto- ja hallintoresurssin sekä toiminnan johtamiseen, että erillisen lautakunnan työskentelyn koordinointiin. Toimialan lisääminen organisaatiossa kasvattaisi väistämättä päällekkäistä hallintoa eikä tukisi strategista kokonaisohjausta, joka on keskeinen edellytys palveluiden vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden varmistamiselle koko organisaation tasolla.

Liikunnan, urheilun ja kulttuurin toimialan muodostaminen ei näin ollen toisi aloitteessa esitettyjä hyötyjä, vaan liikunta- ja kulttuuripalveluiden tulosityksiköt sekä niiden edistämät asiakokonaisuudet hyötyvät yhteistyöstä osana vapaa-aikapalveluiden kokonaisuutta ja elinvoiman toimialaa.

Valmistelijat: